

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
92/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. június 26.

A C-451/16. sz. ügyben hozott ítélet
MB kontra Secretary of State for Work and Pensions (nemváltoztatás és
öregségi nyugdíj)

Egy nemet változtatott személy nem kötelezhető az e nemváltoztatás előtt kötött házasságának érvénytelenítésére ahhoz, hogy a szerzett neméhez tartozó személyekre irányadó nyugdíjkorhatártól lehessen öregségi nyugdíjra jogosult

Az ilyen feltétel nemen alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül

Az Európai Unió egyik irányelve¹ tiltja a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetést a szociális biztonság területén, beleértve az öregségi és egyéb nyugdíjakat is. Ezen irányelv e tilalom alól egy kivételt enged, mely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy annak hatálya alól kizárják az öregségi és egyéb nyugdíjjogosultság szempontjából a nyugdíjkorhatár meghatározását. Az Egyesült Királyság élt ezen eltérési lehetőséggel: ekképpen egy 1950. április 6. előtt született nő 60 éves korában éri el a nyugdíjkorhatárt, míg egy 1953. december 6. előtt született férfi e jogosultságot 65 éves korában szerzi meg.

MB 1948-ban, férfiként született, és 1974-ben egy nővel házasságot kötött. 1991-ben nőként kezdett el élni, és 1995-ben egy nemet megváltoztató sebészeti beavatkozáson esett át. MB azonban nem rendelkezik a neme megváltoztatásának teljes hatályú elismeréséről szóló igazolással, amelynek kiállításához a nemzeti szabályozás előírja a házasságának érvénytelenítését.² Vallási okokból mind ő, mind a felesége továbbra is házasságban kíván maradni.

2008 során MB betöltötte a 60. életévét, és állami öregségi nyugdíjat igényelt. E kérelmét azzal az indokkal utasították el, hogy a neme megváltoztatásának teljes hatályú elismeréséről szóló igazolás hiányában MB a rá irányadó törvényes nyugdíjkorhatár megállapítása tekintetében nem kezelhető nőként. MB a brit bíróságok előtt vitatta e határozatot. Úgy érvel, hogy azon rendelkezés, melynek értelmében nem lehet házasságban, az uniós joggal ellentétes hátrányos megkülönböztetésnek minősül. A Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) azt kérdezi a Bíróságtól, hogy e helyzet összeegyeztethető-e az irányelvvel.

Mai ítéletében a Bíróság először is kiemeli, hogy a jelen ügyben nem azzal a kérdéssel kell foglalkoznia, hogy általában a nemváltoztatás jogi elismerése alárendelhető-e annak a feltételnek, hogy jöllehet az említett nemváltoztatás előtt kötött házasságot érvénytelenítsék. Ugyanakkor megállapítja, hogy noha a tagállamok családi állapottal kapcsolatos hatáskörébe tartozik a nemváltoztatás és a házasság jogi elismerésének kérdése, mindazonáltal e hatáskör gyakorlása során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot, többek között a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére vonatkozó rendelkezéseket.

A Bíróság megerősíti ítélkezési gyakorlatát, mely szerint az irányelv tekintettel a céljára és azon jogok jellegére, amelyeket biztosítani hivatott, az olyan hátrányos megkülönböztetésre is alkalmazandó, amely az érintett személy nemének megváltoztatásából ered. E tekintetben a

¹ A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv (HL 1979. L 6., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 215. o.)

² A helyzet megváltozott az Egyesült Királyságban. Az azonos nemű személyek közötti házasságról szóló 2013. évi törvény [Marriage (Same Sex Couples) Act 2013] 2014. december 10-én lépett hatályba, és lehetővé teszi az azonos neműek közötti házasságot. E törvény 5. melléklete módosította a nem elismeréséről szóló 2004. évi törvény (Gender Recognition Act 2004) 4. mellékletét: a nem elismeréséről határozó biztosság köteles valamennyi házasságkötő új nemének elismeréséről szóló, teljes hatályú igazolást kiállítani, ha a kérelmező házastársa ehhez hozzájárult.

Bíróság kiemeli, hogy az irányelv alkalmazása szempontjából azon személyeket, akik jelentős ideig éltek a születési nemüktől eltérő nemmel, és akik nemet megváltoztató sebészeti beavatkozáson estek át, úgy kell tekinteni, hogy a nemüket megváltoztatták.

A Bíróság megjegyzi, hogy azon feltétel, mely az állami öregségi nyugdíjra – az érintett nemhez tartozó személyekre irányadó törvényes nyugdíjkorhatártól való – jogosultságot a házasság érvénytelenítésétől teszi függővé, csak a nemüket megváltoztató személyekre alkalmazandó. **A Bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a brit szabályozás kedvezőtlenebb bánásmódban részesíti azt a személyt, aki házasságkötése után megváltoztatta a nemét, mint azt a házas személyt, aki megtartotta születési nemét.**

Ezt követően a Bíróság megvizsgálja, hogy összehasonlítható-e egy olyan személy helyzete, aki házasságkötését követően nemet változtatott, és egy olyan házas személyé, aki megtartotta születési nemét, mely feltételnek teljesülnie kell annak megállapításához, hogy egy adott eltérő bánásmód közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül.

E tekintetben a Bíróság megjegyzi, hogy az **Egyesült Királyság törvényes állami öregségnyugdíj-rendszere védelmet biztosít az idős kor kockázataival szemben**, azzal, hogy az érintett személy számára a szakmai pályafutása során befizetett járulékok függvényében, függetlenül családi állapotától, nyugdíjat biztosít. **A Bíróság megállapítja, hogy e célt és nyújtási feltételeket tekintve, a házasságkötését követően nemét megváltoztató személy és a születési nemét megtartó házas személy helyzete tehát összehasonlítható.** A Bíróság pontosítja, hogy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó feltétel célja (azaz az azonos nemű személyek közötti házasság elkerülése) idegen az öregségi nyugdíj rendszerétől. Ennélfogva e cél nem érinti a fent említett két személy helyzetének összehasonlítható jellegét az öregségi nyugdíj célját és nyújtási feltételeit tekintve.

Mivel a szóban forgó eltérő bánásmód nem tartozik az uniós jog által megengedett eltérés semelyik esete alá sem, **a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a brit szabályozás nem alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül, és így azt az irányelv tiltja.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499